

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 13C/101/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815203700
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marianna Hašková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3815203700.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudkyňou Mgr. Mariannou Haškovou, v právnej veci navrhovateľky: J. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. XXX, proti odporcovi v 1. rade: Y. W., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom B., Z. č. XXX/XX, t. č. na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníkom C. X., tajomníčkou Okresného súdu L., odporkyni v 2. rade: T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom ubytovňa R., U. č. XX, X., o určenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, takto

rozhodol:

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 18.11.2009 č. k. 6P/32/2009-26 v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti matky na navrhovateľku tak, že matka T. L., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n á platiť výživné na navrhovateľku J. U., nar. XX.XX.XXXX v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené plnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne s účinnosťou od 12.03.2015, ktoré je povinná platiť do posledného dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje k rukám navrhovateľky.

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 16.01.2007 č. k. 11P/24/2006-34 v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca na navrhovateľku tak, že otec Y. W., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý platiť výživné na navrhovateľku J. U., nar. XX.XX.XXXX v sume 33,19 eura mesačne s účinnosťou od 12.03.2015, ktoré je povinný platiť do posledného dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje k rukám navrhovateľky.

Vo zvyšku súd návrh navrhovateľky z a m i e t a .

Navrhovateľovi sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Prievidza dňa 12.03.2015 domáhala určenia vyživovacej povinnosti odporcov v 1. a 2. rade na navrhovateľku najmenej v sume 30% zo sumy životného minima od 01.03.2015. Svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 30.11.1999 bola zverená do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželom T. B. a Y. X. a rodičia boli zaviazaní platiť výživné na účet ÚPSVaR Prievidza. Uviedla, že je študentkou 3. ročníka Spojenej odbornej školy Nováky - gymnázium a jej výdavky predstavujú výdavky na cestovné do školy v sume 36,- eur mesačne, výdavky na stravu v škole v sume 25,- eur mesačne a ošatenie a hygienu v sume 15,- eur mesačne. Poukázala na to, že aj naďalej býva u pestúnov, ktorí jej aj naďalej zabezpečujú starostlivosť. Rodičia o ňu neprejavujú žiaden záujem.

Keďže sa súdu nepodarilo zistiť aktuálnu adresu otca navrhovateľky Okresný súd Prievidza uznesením zo dňa 07.05.2015 ustanovil odporcovi v 1. rade opatrovníka na ochranu jeho práv v zmysle § 29 ods. 2, 6 OSP.

Súd vo veci konal a rozhodol na pojednávaní dňa 01.07.2015 v neprítomnosti odporcu v 1. rade, opatrovníka odporcu v 1. rade a odporkyne v 2. rade podľa § 101 ods. 2 OSP.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to najmä s návrhom, lustrácia matky v Registri obyvateľov, lustráciou matky v Sociálnej poisťovni, lustráciou otca v Registri obyvateľov, lustráciou otca v Sociálnej poisťovni, oznámenie ÚPSVaR Trenčín zo dňa 23.04.2015, uznesením OS Prievidza zo dňa 07.05.2015 č. k. 13C/101/2015-18, potvrdením o návšteve školy zo dňa 12.05.2015, oznámením ÚPSVaR Bratislava zo dňa 13.05.2015, spisom OS Prievidza sp. zn. 6P/32/2009 a z neho rozsudok OS Prievidza zo dňa 18.11.2009 č. k. 6P/32/2009-26, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.12.2009, spisom OS Prievidza sp. zn. Nc 1707/99 a z neho rozsudok OS Prievidza zo dňa 30.11.1999 č. k. Nc 1707/99-20, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.12.1999, spisom OS Prievidza sp. zn. 11P/24/2006 a z neho rozsudok zo dňa 16.01.2009 č. k. 11P/24/2006-34, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.02.2007 a ostatným obsahom spisu. Na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 30.11.1999 č. k. Nc 1707/99-20, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.12.1999 bola navrhovateľka zverená do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželom B. a Y. X..

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 22.02.2000 č. k. P 391/99-18, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.03.2000, súd zaviazal rodičov navrhovateľky (odporcov v 1. a 2. rade) na platenie výživného na navrhovateľku matku sumou 150,- Sk mesačne a otca v sume 800,- Sk mesačne s účinnosťou od 01.12.1999 na účet Okresného úradu v Prievidzi.

Naposledy bola vyživovacia povinnosť odporcu v 1. rade na navrhovateľku upravovaná rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 16.01.2007 č. k. 11P/24/2006-34, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.02.2007 tak, že odporca v 1. rade bol povinný od 01.07.2006 platiť na výživu navrhovateľky sumou 1000,- Sk (33,19 eura) na účet ÚPSVaR Prievidza.

Vyživovacia povinnosť odporkyne v 2. rade na navrhovateľku bola naposledy upravovaná rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 18.11.2009 č. k. 6P/32/2009-26, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.12.2009 tak, že odporkyňa v 2. rade bola povinná od 01.07.2009 platiť na výživu navrhovateľky sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa na účet ÚPSVaR Prievidza.

Dňa 23.02.2015 nadobudla navrhovateľka plnoletosť a tým aj spôsobilosť na právne úkony. Navrhovateľka aj naďalej študuje na Spojenej škole B.- gymnázium a v školskom roku 2014/2015 bola žiačkou III. A triedy s tým, že v školskom roku 2015/2016 by mala maturovať.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 3 ZR, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

V zmysle § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. V uvedenom ustanovení je vyjadrený zákonný vznik a zánik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom. Zákonná úprava vyjadruje záujem na ochrane tých účastníkov rodinnoprávnych vzťahov, u ktorých predpokladá potrebu ich ochrany z dôvodu ich vlastných charakteristík. Relevantnou skutočnosťou z hľadiska vzniku rodičovskej vyživovacej povinnosti preto bude narodenie dieťaťa. V usporiadaných rodinných pomeroch sa táto povinnosť nevníma ako zákonná, pravidlom je dobrovoľné plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu v potrebnom rozsahu. Pokiaľ to tak z rôznych dôvodov nie je, je potrebné súdne rozhodnutie, ktoré je z uvedeného dôvodu deklaratórne. V rámci komplexu prejavov vyživovacej povinnosti rodičov sa majú uspokojiť všetky životné potreby dieťaťa potrebné pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov. Zákonný zánik tejto vyživovacej povinnosti je spojený s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Na jednej strane treba brať do úvahy záujem dieťaťa vo vzťahu k jeho schopnostiam a danostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie, na druhej strane je oprávnená požiadavka včasnej realizácie uvedených daností, aby nedochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja k práci. Závery súdnej praxe spájajú vznik schopnosti samostatne sa živiť aj so vznikom nároku na príslušné dávky systému sociálneho poistenia v prípade ukončenia prípravy na povolanie a neuplatnenia sa na trhu práce. V tomto zmysle ide skôr o potenciálne nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Dosiahnutím plnoletosti (ani inou časovou hranicou) vyživovacia povinnosť rodičov nezánika (pokiaľ dieťa z rôznych dôvodov nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, vyživovacia povinnosť trvá do smrti rodiča alebo dieťaťa).

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že zákonná vyživovacia povinnosť odporcov v 1. a 2. rade ako rodičov voči navrhovateľke naďalej trvá v zmysle § 62 ods. 1 ZR, nakoľko navrhovateľka je aj naďalej v školskom roku 2015/2016 žiačkou Spojenej školy v B. - gymnázium, kde by mala tento školský rok maturovať, a teda nie je schopná sama sa živiť. Keďže navrhovateľka nežije v spoločnej domácnosti ani s jedným z rodičov, domáha sa určenia vyživovacej povinnosti od oboch rodičov- odporcov v 1. a 2. rade. Vyživovacia povinnosť odporcu v 1. rade na navrhovateľku bola naposledy určená rozsudkom OS Prievidza zo dňa 16.01.2007 č. k. 11P/24/2006-34 na sumu 33,19 eura s tým, že odporca bol povinný platiť vyživovaciu povinnosť na účet ÚPSVaR Prievidza. Vyživovacia povinnosť odporkyne v 2. rade na navrhovateľku bola naposledy určená rozsudkom OS Prievidza zo dňa 18.11.2009 č. k. 6P/32/2009-26 na sumu 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa s účinnosťou od 01.07.2009 s tým, že odporkyňa bol povinná platiť vyživovaciu povinnosť na účet ÚPSVaR Prievidza. Keďže navrhovateľka nadobudla plnoletosť a pestúnska starostlivosť nad ňou zo zákona zanikla, žiadala navrhovateľka zmeniť platobné miesto pre výplatu výživného k svojim rukám s účinnosťou od 01.03.2015. Určenie výživného v menšom rozsahu ako bolo určené predchádzajúcimi rozhodnutiami považoval súd v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko prvoradou povinnosťou rodičov je zabezpečiť výživu svojim deťom, ktoré nie sú schopné sa sami živiť, pričom v zmysle úpravy zákona o rodine a ustálenej súdnej praxe platí, že vyživovacia povinnosť na deti má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri posudzovaní a určovaní výšky vyživovacej povinnosti rodičov na dieťa, je preto potrebné vychádzať z priority vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na uvedené, dospel súd k záveru, že aj napriek tomu, že sa obaja rodičia o navrhovateľku nezaujmajú, ich majetkové, rodinné a príjmové pomery sa súdu nepodarilo zistiť, resp. neboli navrhovateľkou v konaní nijako preukázané, musí byť v ich možnostiach a schopnostiach platenie výživného na navrhovateľku aspoň vo výške naposledy určeného výživného na navrhovateľku. Vzhľadom na uvedené súd zmenil rozhodnutia Okresného súdu Prievidza, ktorými bola naposledy upravovaná vyživovacia povinnosť odporcov v 1. a 2. rade na navrhovateľku len v časti týkajúcej sa platobného miesta s účinnosťou odo dňa podania návrhu navrhovateľkou na súd, t. j. od 12.03.2015, keďže na zmenu výšky výživného odporcov v 1. a 2. rade na navrhovateľku nemal v konaní preukázanú kvalifikovanú zmenu pomerov na strane povinných rodičov. Vzhľadom na uvedené súd návrh navrhovateľa vo zvyšku ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 a § 151 ods. 1 OSP tak, že vo väčšej miere úspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli a ani si ich neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, na Okresný súd Prievidza. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.